

URPO PIETIKÄINEN

PIETIKÄISTEN SUKUSEURAN HISTORIIKKI

1. Ajatus Sukuseuran perustamisesta syntyy

Kiuruvetisessä kauppias Toivo Pietikäisessä oli herännyt kiinnostus omiin sukujuuriinsa 1960-luvun puolivälissä. Hän ryhtyi selvittelemään sukunsa aiempia vaiheita ja opetteli sukututkimusta oma-aloitteisesti. Toivo oli kirkonkirjojen, mikrofilmien ja veroluetteloiden perusteella saanut selville suvun sukujuurten alkuperän aina vuoteen 1541 saakka, tuolloin suku olisi jo asunut Pohjois-Savossa. Myös Sulkavanjärveläisellä Matti Pietikäisellä oli ollut sukutaulu, josta oli selvinnyt Sulkavanjärven kylästä hajaantuneen sukuhaaran esi-isät vuoteen 1550 saakka.

Toivo oli innostunut sukuseura-asiasta muutettuaan Kiuruvedeltä Kuopioon. Muutaman vuoden asiaa hauduteltuaan hän oli laittanut vuoden 1970 keväällä Savon Sanomiin ilmoituksen, jossa pyysi sukuseuran perustamisesta kiinnostuneita ottamaan häneen yhteyttä. Yhtään yhteydenottoa ei ollut ilmoituksen perusteella kuitenkaan tullut. Toivo ehti jo ajatuksissaan asian haudata, mutta sitten eräänä kevätpäivänä oli Eemil Pietikäinen Nilsiästä tullut asioikseen Toivon kauppaliikkeeseen Kuopiossa ja sanonut, että eiköhän aleta pistämään sukuseuratoimintaa vireille. Ja siitä se sitten lähti. Herrat päättivät kutsua koolle sukuseuratoimintaa valmistelevan kokouksen Kuopioon ja koollekutsujaksi sovittiin Toivo Pietikäinen. Sivustatukea ja rohkaisua kokouksen koollekutsumiseen antoivat Eemil Pietikäisen lisäksi Martti Pietikäinen Lapinlahdelta, Matti Pietikäinen Kiuruvedeltä, Vieno Pietikäinen Myrskylästä ja Juho Pietikäinen Pielavedeltä Toivon soiteltua heille asian tiimoilta.

2. Sukuseuran perustamisen vaiheet

Sukuseuran perustava kokous pidettiin 14.6.1970 Kuopiossa, Kuopion kaupunginhotellissa. Kokouksessa laaditun pöytäkirjan mukaan läsnä olivat Matti Pietikäinen Sulkavanjärveltä, joka toimi puheenjohtajana, Toivo Pietikäinen Kuopiosta, joka toimi sihteerinä ja muut läsnäolijat kokouksessa olivat Aake Pietikäinen Iisalmesta, Teuvo Pietiläinen Kuopiosta ja Martti Pietikäinen Lapinlahdelta.

Kokouksessa asetettiin toimikunta, jonka tehtäväksi jäi varsinaisen sukukokouksen koolle kutsuminen ja sääntöjen valmistelemineen. Toimikuntaan valittiin Eemil Pietikäinen Nilsiästä, Väinö Pietikäinen Kiuruvedeltä, Aake Pietikäinen Iisalmesta, Toivo Pietikäinen Pielavedeltä, Teuvo Pietiläinen Kuopiosta ja Toivo Pietikäinen Kuopiosta, viimeksi mainittu koollekutsujana.

Toimikunta kokoontui 27.6.1970 koolle kutsuneen Toivo Pietikäisen johdolla. Kokouksessa päätettiin kutsua suvun ensimmäinen sukukokous koolle 26.7.1970 Kiuruvedelle ravintola Hurtti-Ukkoon. Sukuseuran säännöt päätettiin samalla valmistella Toivo Pietikäisen johdolla esittelykuntoon sukukokousta varten.

Ensimmäinen sukukokous pidettiin Kiuruvedellä ennalta sovitun mukaisesti 26.7.1970 kello 12.00. Saapuvilla oli 70 osanottajaa Helsingistä Muonioon, pääosan ollessa luonnollisesti Ylä-Savon alueelta. Kokouksen avasi Eemil Pietikäinen Nilsiästä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kauppias Toivo Pietikäinen Kuopiosta ja sihteeriksi toimitusjohtaja Aake Pietikäinen Iisalmesta.

Kokouksessa Toivo Pietikäinen selosti osanottajille, mitä tutkimuksia hän oli suorittanut Pietikäisten suvusta. Hän selvitti tutkimustensa osoittavan suvun olevan todennäköisesti lähtöisin Juvalta. Toivo oli todennut olevan todennäköistä, että mm. Piekäiset, Pietiläiset ja Närhet ovat lähtöisin Pietikäisten suvusta, joten he voivat aivan hyvin kuulua samaan sukuseuraan. Jos kuitenkin myöhemmin ilmenee, että nämä haarat ovat eri sukua niin he voivat perustaa oman sukuseuran. Kokouksessa oli käyty erittäin vilkasta keskustelua sukulaisuussuhteista ja suvun haaroista. Säännöt päätettiin hyväksyä ja seuran nimeksi hyväksyttiin Pietikäisten Sukuseura ry, jonka kotipaikka on Kuopio.

Ensimmäiseksi sukuseuran esimieheksi valmisteilla olevien sääntöjen mukaan valittiin kauppias Toivo Pietikäinen Kuopiosta. Johtokunnan kooksi sääntöluonnoksessa oli määritelty kuusi varsinaista ja kaksi varajäsentä esimiehen ollessa automaattisesti hallituksen puheenjohtaja ja samalla hallituksen jäsen. Johtokuntaan valittiin Teuvo Pietiläinen Kuopiosta, Toivo Pietikäinen Pielavedeltä, Matti Pietikäinen Kiuruvedeltä, Aake Pietikäinen Iisalmesta, Väinö Pietikäinen Kiuruvedeltä ja Osmo Pietikäinen Kuopiosta. Varajäseniksi valittiin Elvi Kekkonen Kuopiosta ja Olavi Pietikäinen Lapinlahdelta. Elvi Kekkonen nimettiin myöhemmin hallituksen ja seuran

sihteeriksi ja Aake Pietikäinen rahastonhoitajaksi. Seuraava kokous päätettiin pitää vuoden päästä Vaaraslahden Piekkälänniemessä.

Hakemus yhdistysrekisteriin jätettiin Kuopion maistraattiin 14.10.1970 ja Oikeusministeriö hyväksyi Pietikäisten Sukuseura ry:n merkittäväksi yhdistysrekisteriin 12.1.1971.

3. Sukuseuran alkuvuosien toiminta

Sukuseuran hallitus ryhtyi järjestäytyttyään hommiin toiminnan käynnistämiseksi vakiinnuttamiseksi. Alkuvuosien tärkeimmät toimet olivat sukututkimustoiminta ja vuosittaiset sukukokoukset. Sukututkimustoimintaa veti ja käytännössä hoiti kauppias Toivo Pietikäinen. Elettiin 1970-luvun alkupuolta ja yhteydenpito hoidettiin silloin pääasiassa kirjeitse, puhelimitse ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Kaikilla ei ollut omia kulkuvälineitä, joten matkustaminen oli hoidettava julkisilla kulkuneuvoilla ja kimpakyydeillä. Ei ollut internetiä eikä googlea, joten oltiin pitkälti kirkonkirjojen, mikrofilmien ja veroluetteloiden varassa. Maakuntakirjaston yhteyteen perustettiin sukututkimusta varten omia tiloja sukututkijoille mikrofilmeineen ja lukulaitteineen sekä järjestettiin sukututkimuskursseja, jotka osaltaan helpottivat sukututkimuksen tekemistä.

Sukututkijan oli jalkauduttava sukuseuran sihteerin kanssa maakuntaan sukututkimusmatkoille. Käytiin kirkkoherranvirastoissa ja haastattelemassa ihmisiä. Ikivanhat voudinkirjat ja veroluettelot omine monimutkaisine koukeroineen olivat korvaamaton apu ihmisten liikkumisia jäljitettäessä. Perustettiin myös yhdysmiesverkosto, joka koostui pääasiassa johtokunnan jäsenistä ja heidät veloitettiin kokoamaan suvun jäsenten henkilötietoja. Jäsenkuntaa patisteltiin toistuvasti toimittamaan tietoja 1850-luvun jälkeen syntyneistä sukuun kuuluvista henkilöistä. Tietojen piti olla myös luotettavia syntymäaikoineen ja nimineen. Jatkuvasta patistelusta huolimatta tietoja toimitettiin hyvin nihkeästi. Sukututkijan piti olla kekseliäs ja sitkeä sukuhaarojen polveutumistaulukkoja laatiessaan. Sukututkimuksen sivujuonteena tuli vastaan monenlaisia arkaluonteisia kysymyksiä sukulaisuussuhteisiin ja tehtyihin rikoksiin liittyen.

Kirjanteossa edistytettiin niin pitkälle, että Toivo Pietikäinen oli luvannut 1978 Muoniossa pidetyssä sukukokouksessa, että sukukirja valmistuu 10-vuotisjuhlakokoukseen mennessä. Tätä päätöstä ja lupaa Toivo joutui katumaan ankaran työtaakan vuoksi. Hänelle oli jäänyt myös tuon seuraavan juhlasukukokouksen valmistelut kokonaisuudessaan. Oli näet sattunut, että

Muonion kokousreissulla sihteeriltä oli hävinnyt sekä kokouksesta laadittu pöytäkirja että sen mukana ollut jäsenluettelo yhteystietoineen. Näitä ei löytynyt peräänkuulutteluista huolimatta, vaikka Toivo oli luvannut löytäjälle ”lakritsin” palkkioksi. Kaikesta huolimatta Toivo sai koottua sukutaulut ja historiaosiot teksteineen sekä ladottua kirjan käsityönä painoa varten valmiiksi. ”Pietikäisten sukuhistoria. Ylä-Savon sukuhaara” -kirjaa painettiin Kiuruveden kirjapainossa 300 kirjan painos ennen 1.7.1979 pidettyä juhlapöytäkirjasta, jossa kirja julkaistiin.

Yksi merkittävä ongelma asioiden hoidossa oli alkuvuosina sukuseuran heikko rahatilanne. Kirkkoherranvirastot laskuttivat hankituista sukuselvityksistä ja papintodistuksista tuntuvasti ja ryhtyivät nostamaan hintoja kysynnän kasvaessa. Seuralla ei ollut käytännössä kassavaroja kaiken sukukokouksissa päätetyn tekemiseen ja inflaatio laukkasi pitkin askelin syöden vähäisten koottujen kassavarojen ostovoimaa. Ennakkotilauksin ja -maksuin kuitenkin rahoitusta saatiin hoidettua niin, että kirjan painokulut saatiin maksettua. Tekijä ”testamenttasi” kirjan tekemispalkkionsa ja kirjan myynnistä saadun tuoton sukuseuralle perustettavaan stipendirahtoon.

Sukukokouksia pidettiin vuosittain ja suvulle alettiin laatia muitakin tunnusmerkkejä. Suvulle päätettiin hankkia ulos sijoitettava isännänviiri ja pöytäviiri sisätiloja koristamaan. Sukuviirin suunnittelusta järjestettiin vuonna 1974 kilpailu. Kilpailun voitti äänestyksen jälkeen viidestä vaihtoehdosta seuran esimiehen Toivo Pietikäisen ehdotus. Isännänviirejä ja pöytäviirejä päätettiin myydä kaikille sukuun kuuluville. Pöytäviirejä päätettiin myös luovuttaa vuosittain sukukokouksessa merkkipäiväisiä täyttävälle ja ansioituneille suvun jäsenille. Näistä henkilöistä oli syntynyt sitten jonkinlaista epäselvyyttä ja luovuttamista rajattiin myöhemmin 70 vuotta täyttäneisiin ja vähintään viisi vuotta jäsenmaksunsa maksaneisiin jäseniin. Viirejä päätettiin myös myydä kaikille sukuun kuuluville.

4. Ylä-Savon sukuhaaran sukukirja valmistui ja sukuseuratoiminta jatkaa toiselle vuosikymmenelle

Pietikäisten Sukuseuran 10. vuosikokous pidettiin Kiuruvedellä 1.7.1979. Sukukokouksessa Toivo Pietikäinen kertoi, että ”Pietikäisten Sukuhistoria. Ylä-Savon sukuhaara”- kirja on valmistunut ja uunituoretta kirjaa aletaan luovuttaa ennakkotilauksen tehneille ja myydä tilaisuuden jälkeen. Kirjoja myytiinkin noin 100 kpl heti kokouspäivänä.

Toivo oli ilmeisesti kokenut viimeisen vuoden ja osin koko kymmenen vuoden työrupeaman sukuseuran esimiehenä ja sukututkijana hyvin raskaaksi ja kuormittavaksi ja pyysi kokouksessa eroa esimiehen tehtävästä. Kokousväen oli tunnustettava tosiasiat ja sukuseuran esimieheksi valittiin pitkän keskustelun jälkeen Osmo Pietikäinen Helsingistä.

Saavutettiin merkittävä virstanpylväs sukuseuran toiminnassa. Oli saatu ensimmäinen Ylä-Savon sukuhaaran sukuhistoria ulos painosta ja lukijoidensa käsiin. Sukukokousväki tutki innoissaan ja uteliaana Toivon opastuksella kirjan sisältöä sekä polveutumistauluja sukuhaaroittain. Samassa kokouksessa päätettiin liittyä myös juuri perustetun Sukuyhteisöjen Tuki ry:n jäseneksi (nykyisin Sukuseurojen Keskusliitto ry).

Osmo Pietikäisen menehdyttyä kesken toimintakautensa valittiin seuraavassa sukukokouksessa seuran esimieheksi Eino Pietikäinen Helsingistä. Toivo valittiin kirjanteon rasituksista palauduttuaan esimieheksi vuonna 1981 ja hän jatkoi tehtävässä vuoteen 1986 saakka. Tämän jälkeen Pertti Pietikäinen luotsasi esimiehenä seuraa vuoteen 1988, josta eteenpäin Kauko J. Pietikäinen Pielavedeltä toimi esimiehenä vuoteen 1992 saakka luotsaten seuran kolmannelle vuosikymmenelle.

Sukuseuran toiminnan vilkastuttaminen oli esillä toisen vuosikymmenen alkupuolella. Pohdittiin sukutapaamisten pitämistä joka toinen vuosi toiveella, että sukukokouksiin saataisiin enemmän osallistujia. Vuosittaisten tapaamisten järjestäminen koettiin esimiehen taholta varsin raskaaksi ja osallistujien määrätkin vaihtelivat reilusta kymmenestä liki sataan osallistujaan. Varsinkin ennakoilmoittautumisia oli vähän ja kokoukseen saattoi sitten pölähtää huomattavasti lukuisampi joukko, mistä aiheutui sitten joitakin harmejä. Tilikokous on myös pidettävä vuosittain sääntöjen ja lain mukaan. Päätettiin äänestyksen jälkeen jatkaa vuosittaisten kokousten pitämisen mallilla.

Stipendejä suvun nuorille opiskelijoille

Vuonna 1988 jaettiin stipendirahastosta ensimmäiset kolme stipendiä saatujen hakemusten perusteella suvun nuorille opiskelijoille. Stipendien jakoa jatkettiin vuosittain aina vuoteen 1998 saakka. Sittemmin päätettiin varata seuran tilillä olevat varat sukututkimuksen tehostamiseen sekä Ylä-Savon että Juvan sukuhaarojen osalta.

Vuonna 2009 rahastosta myönnettiin Matti Närhelle 1000 euron stipendi sukututkimustoiminnan edistämiseen ja 2010 lahjoitettiin Itä-Suomen Yliopistolle 1000 euroa yliopistotoiminnan professuurien ja koulutuksen kehittämiseen.

Toiminnassa siirrytään kolmannelle vuosikymmenelle

Sukukirjan toinen painos ja muuta toimintaa

Ensimmäinen sukukirjan painos oli loppumaisillaan. Ennen uuden kirjan painokuntoon saattamista oli tehtävä tietojen tarkistuksia ja päivityksiä sekä täydennyksiä syntyneisiin sukupolviin.

Jo vuonna 1980 ryhdyttiin pohtimaan vasta ilmestyneen sukuhistorian korjaussuunnitelmaa. Kirjan tiedoissa todettiin olevan runsaasti puutteita ja virheitäkin, jotka pitäisi saada oikaistua. Jäsenistöä kannustettiin kirjein ja lehti-ilmoituksin toimittamaan tietojaan sukututkijalle. Työ edistyi pikkuhiljaa ja tietoja korjattiin sekä täydennettiin Toivo Pietikäisen tietokoneella olevaan tietokantaan.

Sukuseuran esimieheksi valittiin vuonna 1992 Esko Pietikäinen Kiuruvedeltä Kauko Pietikäisen ilmoitettua jättävänsä tehtävän. Esko jatkoi esimiehenä vuoteen 1996 saakka. Vuoden 1993 kokouksessa Toivo Pietikäinen selvitti suvun rekisteritietoja kokousväelle väliaikatiekana sukuhistorian täydennysosan tiimoilta ja totesi Pietikäisiä olevan rekisterissä 3310 henkilöä ja omaisineen 12648 henkilöä.

Sukuseuran 25. juhlapöytä pidettiin Kiuruveden seurakuntatalolla 1994. Urpo Pietikäinen valittiin sukuseuran esimieheksi vuonna 1996 Esko Pietikäisen ilmoitettua jäävänsä pois tehtävästä.

Myös sukuseuran 30. vuosikokous vuonna 1999 pidettiin Kiuruveden seurakuntatalolla. Pitkäaikainen sukututkija Toivo Pietikäinen toivoi työlleen löytyvän jatkajan hänen kuntonsa heikentyessä. Päätettiin panostaa seuran rahalliset voimavarat sukututkimukseen päätösten mukaisesti ja stipendejä ei jaettu. Uutta sukututkijaa ei vaan tahtonut löytyä.

5. Sukuseuran toiminta jatkaa neljännelle vuosikymmenelle

Uusi vuosituhat alkoi sukuseuran toiminnan osalta murheellisissa merkeissä Toivo Pietikäisen siirtyessä ajasta iäisyyteen vuoden 2002 alkupuolella. Tutkittiin vaihtoehtona ostetun tutkijan käyttämistä sukututkimuksen tekemiseen, mutta tämä osoittautui liian kalliiksi. Myöhemmin vuonna 2004 sukututkimustoiminta vauhdittui Mikkelissä pidetyn sukukokouksen jälkeen, kun kokouspaikalle saatiin mukaan sukututkija Matti Närhi Tikkakoskelta. Hänen sukuhaaransa kuuluu Pietikäisten sukuun. Matti oli tehnyt sukututkimustyötä oman sukuhaaransa osalta jo aiemmin ja nyt hänet saatiin tekemään tutkimustyötä sekä Ylä-Savon että Juvan sukuhaarojen osalta. Tutkimustoiminta eteni vauhdikkaasti Matin johdattamana ja seuran varapuheenjohtaja Pertti Pietikäisen avustamana. Tietoja kerättiin sukuun kuuluvilta ja ostettiin kirkkoherranvirastoista sekä väestörekisteristä. ”Pietikäisten Ylä-Savon sukuhaara”- kirja saatiin painokuntoon ja myyntiin vuonna 2007. Kirjan 300 kpl painos myytiin loppuun käytännössä kymmenessä vuodessa. Juvan sukuhaaran sukututkimusta ryhdyttiin tehostamaan tavoitteena saada heidän tietonsa kansiin. Sukuseuran 40-vuotisjuhla pidettiin Kiuruveden kulttuuritalolla juhlavissa merkeissä.

6. Sukuseuran toiminta siirtyy viidennelle vuosikymmenelle

Sukututkimustoimintaan tuli kuitenkin katkos sukututkija Matti Närhen siirryttyä tuonilmaisiin vuonna 2011. Sukututkijaksi löydettiin sittemmin Arto Pietikäinen Helsingistä. Arto oli tutkinut omaa sukuaan, joka on lähtöisin Juvalta. Olipa siinä sivussa tutkaillut Ylä-Savon sukuhaaran tutkinnan tuloksia. Useita vuosikymmeniä vireillä ollut asia saatiin lopultakin eteenpäin ja Juvan sukuhaaran sukukirja painovaiheeseen. Arto Pietikäisen kokoama ”Pietikäisten Juvan sukuhaara”-kirja julkaistiin vuonna 2016 Helsingissä pidetyssä sukukokouksessa.

Artolla riitti puhtia ja heti Juvan kirjan valmistuttua alettiin valmistella Ylä-Savon sukuhaaran sukukirjan täydennystä hänen toimestaan. Kirja päätettiin julkaista Arton ilmoittaessa olevansa valmis kirjan tekemiseen työryhmän Anna-Liisa Tenhunen, Esko Pietikäinen ja Arja Pietikäinen-Vesala avustamana siten, että se voidaan julkaista juhluvuonna 2019 Kiuruvedellä.

Sukuseura siirtyi internet-aikaan. Seuralle perustettiin omat nettisivut www.pietikaistensukuseura.fi, jota ryhdyttiin käyttämään yhtenä joustavana ja nopeana seuran tiedotuskanavana sähköpostin lisäksi.

Sukukokouksia on vuosien varrella pidetty Kiuruvedellä, Pielavedellä, Nilsissä, Kuopiossa, Iisalmessa, Oulussa, Juvalla, Muoniossa, Helsingissä, Varkaudessa, Lapinlahdella, Torniossa, Savonlinnassa, Tuusniemellä, Siilinjärvellä, Tampereella, Runnilla, Mikkelissä, Hämeenlinnassa, Tuusulassa, Lahdessa, Haapajärvellä ja Tallinnassa.

7. Pietikäisten sukuseuran viideskymmenes toimintavuosi täyttyy 2019 ja juhlakokous pidettiin Kiuruvedellä 20.7.2019.

Sukukokouksessa julkaistiin uusi upea ”Pietikäisten Ylä-Savon sukuhaara II” -sukukirja.

8. Pietikäisten Sukuseuran esimiehet

1. Toivo Pietikäinen, Kuopio 1970–1979
2. Osmo Pietikäinen, Helsinki 1979–1980
3. Eino Pietikäinen Helsinki 1980–1981
4. Toivo Pietikäinen Kuopio 1981–1986
5. Pertti Pietikäinen Lapinlahti 1986–1988
6. Kauko Pietikäinen Pielavesi 1988–1992
7. Esko Pietikäinen Kiuruvesi 1992–1996
8. Urpo Pietikäinen Siilinjärvi 1996–2019
9. Arja Pietikäinen-Vesala Kajaani 2019–

9. Pietikäisten Sukuseuran kunniajäsenet

1. Emil Pietikäinen, 1975 Nilsä
2. Toivo Pietikäinen, 1975 Kuopio
3. Matti Pietikäinen, 1983 Kiuruvesi
4. Aake Pietikäinen, 1993 Iisalmi
5. Erkki Pietikäinen, 1994 Pielavesi
6. Hannes Pietikäinen, 2009 Muonio
7. Elvi Kekkonen, e. Pietikäinen, 2009, Kuopio
8. Pertti Pietikäinen, 2017 Lapinlahti
9. Esko Pietikäinen, 2017 Kiuruvesi
10. Urpo Pietikäinen, 2019 Siilinjärvi